

Vänsterpress om klimatfrågan – oktober 2018

Sommarens extremväder och skogsbränder, liksom höstens orkaner och stormar har aktualiserat klimathotet. Och nyligen (8/10) kom en rapport från FN:s klimatpanel IPCC, som slår fast att vi närmar oss en katastrofal 3 graders global uppvärmning redan innan sekelskiftet, vilket är betydligt tidigare än man tidigare trott. Detta skulle medföra allt värre oväder, stigande havsnivåer, stora delar av jorden skulle bli obebodliga, många djur, insekter och växter skulle drabbas hårt och vissa helt utrotas (bl a korallreven) m m. Detta i sin tur orsaka samhällslig upplösning och enorma folkflyttningar, med åtföljande konflikter. Artiklarna nedan handlar främst om klimatrapporten och förslag på hur man ska kunna bromsa upp och helst vända på utvecklingen. Allra sist, efter artiklarna, ges lästips (bl a med länkar till aktuella artiklar från dagspressen).

Tidigare under hösten har Marxistarkivet publicerat artiklar och artikelsamlingar som på olika sätt belyser klimathotet:

[Vänsterpress om vädret och klimatet – slutet av augusti 2018](#), [Vänsterpress om vädret och klimatet – augusti 2018](#) och [Vänsterpress om skogsbränderna, vädret och klimatet – juli 2018](#), samt [Växthuseffekten, klimatet och vädret](#) (Andreas Malm), [Ekosocialister debatterar strategin för att stoppa klimatförändringarna](#) (Danuel Tanuro, John Bellamy Foster och Ian Angus) och [Från Marx och Engels till ekosocialism](#) (Michael Löwy). Se även [Klimatpolitiska texter ur tidskriften Röda Rummet 2004-2018](#) (artikelsamling)

Martin Fahlgren 15/9 2018

Innehåll

eFolket	1
<i>FN:s klimatrapport (1): En glädjekalkyl – läget är mycket värre</i>	1
<i>FN:s klimatrapport (2): Pathway 4 – Kapitalets slickepinne</i>	2
Flamman	3
<i>Ny varningsklocka om klimatet</i>	3
Internationalen	4
<i>Kapitalismens omöjlighet och den stora förnekelsen</i>	4
<i>Röster om FN:s klimatrapport</i>	5
<i>Trump inser klimatproblemen men struntar fullkomligt i dem</i>	7
<i>Fjärde internationalens ekologiska kommission: "Vår planet och våra liv är värda mer än deras profit"</i>	8
Offensiv	10
<i>Klimatkrisen – en systemkris</i>	10
Proletären	11
<i>Lägg inte klimatansvaret på oss konsumenter – politikerna måste agera</i>	11
Lästips – klimatfrågan	13

eFolket

FN:s klimatrappport (1): En glädjekalkyl – läget är mycket värre

H. Foste Hjälte

eFolket 11/8 2018

Rapporten från FNs klimatpanel IPCC, som offentliggjordes i måndagen 8 oktober 2018, är ingen uppmuntrande läsning, trots dess försök att inge hopp om att mänskligheten ska kunna lyckas undvika den katastrof som världen står inför.

När rapporten presenterades häromdagen, den 8 oktober, i Sydkorea, förklarade IPCC ordförande Hoesung Lee att det inte är omöjligt att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. Men lade sedan till en liten men mycket betydelsefull brasklapp: ”Men det kräver aldrig tidigare skådade ansträngningar i hela samhället.”

Det finns inget som tyder på att beslutsfattare, politiker – eller de som har den verkliga makten i världen, kapitalisterna – är beredda att ta till sig det budskapet. Tvärtom så är det *business as usual*, som gäller. Det vill säga profiten framför allt.

Detta syns också i kommentarerna till rapporten. Många forskare pekar på bristerna. Under de tre år som gått sedan Parisavtalets skrevs under har i princip ingenting gjorts för att försöka uppnå målsättningen. Tvärtom har utsläppen av växthusgaser ökat dramatiskt. Kurvan pekar åt fel håll, det vill säga uppåt.

I tre av de fyra vägar (Pathways) – P1, P2 och P3, som FN presenterar så ska kurvorna över utsläppen vändas kraftigt nedåt redan inom cirka fem år. I det fjärde, P4, ska utsläppen sluta stiga vid samma tid men inte att vända nedåt förrän omkring 2030.

Ur den synpunkten är kanske P4 ett mer verklighetsbaserat alternativ, då det ser helt orealistiskt ut att utsläppen ska kunna minska så fort som man utgår från i P1, P2 och P3, utan väldigt kraftiga ingripande i marknadsekonomin.

P4 är naturligtvis det mest attraktiva för dem som vill ha så lite ingrepp som möjligt i vårt sätt att leva. Men dess lösningar på klimatfrågan är helt orealistiska, den bygger enbart på önsketänkande om att vi fortsatt kan skjuta de stora problemen framför oss och vänta på tekniska lösningar (Läs mer i artikeln Patway 4 – Kapitalets slickepinne)

Pathway 3 kräver liksom Pathway 4, **en jättelik satsning på kärnkraftsutbyggnad**. Såväl Pathway 2 som Pathway 3 bygger dessutom på att efter 2050 plantering av skog ska ta upp koldioxid. Dessutom ska man öka arealerna för odling av energigrödor. Bägge förslagen innebär även lagring av koldioxidavfallet, dock inte samma oerhörd mängd som i fallet med Pathway 4.

Vad som skiljer dessa två alternativ från Pathway 4 är att de inte skjuter lika stor del av problemen till efter 2030. De är å andra sidan mer orealistiska när det handlar om att i få gång utsläppsminskningarna. Det finns ingen orsak att spilla mer ord på dessa förslag.

Detta enda förslag som det finns någon anledning att titta närmare på är Pathway 1, därför att det förslaget kanske skulle kunna åtminstone dämpa ökningen av koldioxidutsläppen, även om det inte når målen (Läs mer Patway 1 – En möjlighet?)

Men vi måste ha klart för oss att ett genomförande skulle kräva en radikal omställning av våra liv, speciellt för alla oss som lever i den ”rika” delen av världen. Det är rent nonsens när FN:s Klimatpanel IPCC skriver att detta förslag skulle åstadkomma både en lägre efterfrågan på energi och höjd levnadsstandard – åtminstone om man med det menar ökad konsumtion, vilket är det gängse måttet i ett kapitalistiskt samhälle.

Dessutom är IPCC:s rapport en glädjekalkyl, där man pekar på möjligheter, men inte fäster

stort avseende vid risker. Klimatförändringarna kan gå ännu snabbare än FN:s klimatpanel redovisar i sin nya rapport. Många klimatforskare har redan pekat på att IPCC fokuserar för lite på de förstärkande effekter som uppstår när olika klimatgränser passeras. De förslag som man nu presenterar är mer av glädjekalkyler än realistiska beskrivningar om vad som kan åstadkommas.

Den allvarligaste bristen är nog att IPCC går som katten runt den heta gröten och vågar inte säga, att ska en klimatomställning kunna genomföras, så krävs *inte bara tekniska lösningar* och löften om att minska koldioxidutsläppen. Vi har ju sett att utsläppen nu är rekordhöga trots att länderna i Paris för tre år sedan kom överens om att minska dem. Istället krävs bindande internationella beslut och verkliga utsläppsminskningar. Och det går endast att genomföra om man fattar beslut om att de reserver av fossila bränslen som finns måste stanna kvar under jordytan. Hur mycket IPCC och FN än föreslår, så kommer annars fossilföretagen att fortsätta att pumpa upp olja och naturgas och bryta kol, därför att det är lönsamt.

En verklig energiomställning kräver tuffa beslut – som innebär att marknadskrafterna inom energiområdet måste sättas ur spel. FNs klimatpanel IPCC:s förslag Pathway 1, skulle kunna var ett steg på rätt väg, men risken är mycket stor att förslaget snart går samma öde tillmötes som alla de löften som gavs i Paris i december 2015.

Foste

FN:s klimatrapport (2): Pathway 4 – Kapitalets slickepinne

H. Foste Hjälte

eFolket 11/8 2018

FN:s klimatrapport innehåller fyra olika förslag eller vägar. Det är obegripligt att det fjärde förslaget Pathway 4 överhuvudtaget finns med, eftersom det bygger mer på önsketänkande än på realistiska lösningar av klimathotet.

Orsaken till att det finns med är förmodligen för att kapitalister och politiker ska få en slickepinne att suga på, det vill säga slippa att plågas av några djupgående förändringar i samhället. Fokus är helt inskränkt till resonemang kring framtida tekniska lösningar. Till skillnad från de tre övriga, Pathway 1, 2 och 3, så får den stora utbyggnaden av förnyelsebara energikällorna vänta till efter 2030 i P 4.

Förslaget P4 bygger nämligen på att det från och med år 2010 och framåt ska gå att lagra enorma mängder av koldioxid, genom tekniska lösningar som ännu inte finns eller att plantera gigantiska mängder med nya skog.

I Svenska Dagbladets *klimatkollen*, skriver **Peter Alestig**: *En absolut nödvändighet på lite sikt är så kallade negativa utsläpp*. De innebär att koldioxid suges upp från atmosfären genom olika åtgärder, exempelvis satsningar på att öka skogsarealen på jorden. Det senare innebär dock risker.

Det kommer att krävas stora landområden, med potentiella konflikter som följd, exempelvis vad gäller biologisk mångfald, säger han. En annan nödvändig utveckling är teknologi för infångande och lagring av koldioxid, exempelvis i berggrunden.

De områden som skulle behövs planteras med ny skog motsvarar hela Indiens landytan. Idag minskar istället skogsarealen i världen. På femton år har världens skogsareal minskat med tre procent. FN:s jordbruksorganisation FAO konstaterar i år att *tiden rinner ut för världens skogar, vars totala areal krymper dag för dag.*

Emin Tengström, före detta professor i humanekologi på Chalmers och på Göteborgs universitet, skriver i en artikel i Göteborgs-Posten: *Dessutom krävs omfattande negativa utsläpp, alltså att man suger ner CO2 från atmosfären och lagrar den på något sätt. Det kan ske på flera sätt, påpekar IPCC, till exempel genom så kallad BECCS (bioenergi kombinerat*

med teknik för koldioxidlagring) eller omfattande trädplantering. Och det måste ske snabbt. Flera hundra gigaton CO2 måste sugas ner från atmosfären under resten av seklet.

För att sätta den siffran i perspektiv: 2017 släppte världen ut omkring 37 gigaton totalt. Nu konstaterar IPCC också att negativa utsläpp i den omfattningen är förenat med flera begränsningar inom genomförbarhet och hållbar utveckling. Dessutom har teknikernas effektivitet inte bevisat sig i någon större skala. Med andra ord: om storskaliga negativa utsläpp ens är möjligt, vilket återstår att se, lär det vara förenat med stora uppföringar på andra områden, som livsmedelsförsörjning och biologisk mångfald.”

Men denna jättelika kolinlagring räcker inte för att få ner koldioxidutsläppen till atmosfären. Det krävs också att de fossila bränslena ersätts av andra energikällor. Och då handlar det inte bara vindkraft och solenergi

Pathway 4 kräver inte bara mer arealer för att skogarna ska kunna binda koldioxid, det krävs också ökade arealer för att kunna odla mer biobränslen om utsläppsmålet ska nås. Dessutom måste kärnkraften producera nästan fem gånger så mycket mer energi om 40 år än den gör idag. Detta innebär givetvis en enorm utbyggnad, inte minst med tanken på en stor del av dagens kärnkraftverk redan är föråldrade och måste ta ur bruk inom de närmaste decennierna.

Vill man helt ersätta oljan med kärnkraft, krävs enligt en amerikansk beräkning att ett nytt kärnkraftverk startas varje dag under 30 år, konstaterar Emin Tengström i sin debattartikel i GP.

P 4 är inget seriöst förslag. Risken med att överhuvudtaget ta fram förslaget är att det kommer att upplevas som väldigt lockande för politiska beslutsfattare och leda till att inga verkliga åtgärder kommer att genomföras.

Foste

Anmärkning: *Negativa utsläpp* är dessutom en väldigt konstig benämning på utsläpp som lämnas över till kommande generationer. Det låter som att övriga utsläpp, det vill säga att koldioxidhalten i atmosfären skulle vara ”positiva utsläpp.” Med samma terminologi skulle vi kalla kärnkraftsavfallet som göms i berggrunden för ”negativa utsläpp”. Frågan är i fall om utsläppen från Tjernoby, Harrisburg och Fukushima var ”positiva” utsläpp. Naturligtvis är alla giftutsläpp negativa för mänskligheten, var sig man tillfälligt gömmer den eller ej.

Flamman

Ny varningsklocka om klimatet

Jonas Elvander

Flamman 11/10 2018

FN:s senaste klimatrapport varnar för katastrofala konsekvenser om den globala uppvärmningen inte begränsas inom 12 år. Med dagens nivåer är världen inte i närheten av att nå målet.

I måndags publicerade FN:s klimatpanel IPCC en rapport om tillståndet för jordens klimat. Enligt rapporten, som beställdes vid toppmötet i Paris i december 2015 där världens länder kom överens om att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader celsius, krävs kraftigare och mer akuta åtgärder än vad något land hittills har varit beredda att vidta.

Författarna rekommenderar att hålla temperaturökningen under 1,5 grader. De beräknar dock att världens länder bara har 12 år på sig att uppnå det målet.

Halv grads skillnad

Debra Roberts som är delordförande i IPCC:s arbetsgrupp om klimatpåverkan inskräpte vid

lanseringen av rapporten allvaret i situationen och rapportens betydelse:

– Det är linje i sanden och den säger till vår art att vi måste agera nu. Det här är den största varningsklockan från vetenskapssamfundet, sade hon.

Rapporten som bygger på över 6 000 vetenskapliga källor har även tagit de senaste årens naturkatastrofer i beaktande, från orkaner i Karibien och Ostasien, till torka i Sydafrika och skogsbränder i Arktis. Det har fått forskarna att uppgradera riskvarningen jämfört med tidigare rapporter. Enligt Roberts fick forskarna en uppenbarelse när de insåg vilken skillnad en halv grad innebär.

Om uppvärmningen hålls på under 1,5 grader kommer antalet människor som riskerar att förlora tillgången till rent vatten vara 50 procent mindre än vid två grader. Hundratals miljoner färre människor i underutvecklade länder kommer att riskera att hamna i extrem fattigdom. Det skulle också göra att tio procent av barriärreven kan överleva. Samtidigt beräknas insekter som är livsviktiga för odling att dö ut i dubbelt så hög utsträckning vid den högre temperaturen, och isfria somrar i Arktis kommer bara att äga rum vart hundra år vid den lägre temperaturen men vart tionde år vid två graders ökning.

På väg mot 3 grader

Rapporten föreslår flera sätt att bekämpa temperaturökningen. Fossila utsläpp måste reduceras med 45 procent till 2030 och helt försvinna 2050, vilket innebär att priserna på utsläpp måste höjas kraftigt. Därutöver krävs stora investeringar i skogsplantering och övergång till grön teknik.

Motståndet från länder med en stor fossilenergisektor kommer dock att blockera framstegen. USA har redan dragit sig tillbaka från Parisavtalet. Australiens regering avfärdade i måndags den nya rapporten och Brasilien kan denna månad få en klimatskeptisk president i Jair Bolsonaro som har lovat att öppna Amazonas regnskog för skövling. Dessutom fortsätter flera länder som ställt sig positiva till grön omställning att öka användningen av fossila bränslen. Norge utforskar nya möjligheter till oljeborring i Arktis, Storbritannien fortsätter med skiffergasutvinning och i Tyskland vräktes i förra veckan de aktivister som har blockerat skövlingen av Hambach-skogen där regeringen vill bryta kol. Om utvecklingen fortsätter med dagens nivåer beräknas medeltemperaturen att höjas med katastrofala 3 grader till 2100.

IPCC-rapporten har även mötts av kritik från flera håll. Bland annat kritiserar panelen för att inte nämna de migrationsströmmar som uppvärmningen kommer att ge upphov till. Den tar heller inte upp de så kallade ”brytpunkter” där utvecklingen riskerar att accelerera och hamna utanför mänsklig kontroll.

Rapporten kommer att presenteras för världens regeringar vid nästa klimattoppmöte i Polen i slutet av året. I tisdags meddelade Sveriges klimatminister Isabella Lövin att den svenska regeringen vill att EU samlar sig bakom en gemensam linje inför mötet:

– Världen måste ställa om i en aldrig tidigare skådad takt om vi ska undvika de allvarligaste klimateffekterna. Sverige anser att EU, som ledare i det globala klimatarbetet, måste svara upp mot denna utmaning, sade hon.

Internationalen

Kapitalismens omöjlighet och den stora förnekelsen

Ledare

Internationalen 12/10 2018

Ofta får man höra att en bidragande faktor till svårigheten för människor att greppa klimatförändringarna är frågans inneboende brist på pedagogik, eller dramaturgi om man så vill. Konfliktdimensionen är oklar. Det är svårt att greppa kopplingarna mellan det egna

ansvaret och planetens öde. Varje diskussion om utsläpp fastnar också i teknikaliteter såsom huruvida vi bedömer utsläpp efter vad ett land producerar inom sina gränser, eller vad dess befolkning faktiskt konsumerar.

När CNN twittrar om den senaste rapporten från FN:s klimatpanel IPCC (8/10) låter det så här: "Skrämd av den där nya rapporten om klimatförändringarna? Här är vad du kan göra för att hjälpa till". Sedan följer tre tips om att äta mindre kött, ta buss eller tåg istället för bil och flyg, samt att införskaffa en smart termostat till hemmet och köpa mer energieffektiv hem-elektronik. Livsstil och konsumtion alltså, så brukar det låta. Eller så låter det som när Dagens Nyheter intervjuar Isabella Lövin (8/10). Då talas det om länders åtaganden, om hur man kommit överens om att sänka utsläppen med 40 procent till 2030 och om "viljan att se över våra klimatmål", eftersom det behövs sänkningar med 45 procent för att ens hålla sig inom 1,5 graders temperaturökning. Ingenstans finns frågan om hur det är tänkt att vi skall uppnå de alldeles för lågt ställda målen om vi samtidigt skall säkra vinster för industrin och hålla tillväxten uppe. Individens ansvar och politiker som talar i skägget. Kanske är det inte så konstigt att vi inte förmår tala klarspråk om ödesfrågornas ödesfråga.

Men klimatfrågan saknar varken konturer eller konfliktdimensioner. Klimatfrågan blir bara luddig därför att starka intressen gör den luddig. Samma intressen som flyttar fokus från system till privatmoral i alla stora och avgörande systemiska frågor. Om vi skall snacka konflikt; varför frågas inte Lövin ut om hur det påverkar klimatpolitiken när Svenskt Näringslivs internationella sammanslutning BusinessEurope arbetar outtröttligt och pumpar in miljoner för att miljömålen INTE skall höjas? Varför tar hon inte upp det själv?

Den engelska organisationen CDP, som arbetar med att sammanställa och presentera data kring utsläpp och åtgärder, konstaterade i Carbon Majors Report (juli 2017) att bara hundra företag är ansvariga för 71 procent av alla utsläpp som görs globalt. Företag som riskerar sina enorma investeringar varje gång klimatåtaganden kommer på tal. Det är förstås ingen slump att Sverigedemokrater och deras reaktionära syskon och kusiner världen över har det gemensamt att de mer eller mindre öppet förnekar klimatförändringar och inte heller att näringslivet kampanjar outtröttligt för att ge dem politisk makt. I USA lyckades ExxonMobil med konststycket att få in sin representant i Trumpadministrationen. Det gäller att säkra vinsterna med alla till buds stående medel.

Det här är ett drama med episka kvalitéer. Antika tragedier och medeltida ballader. Kungen som knyter band med underjordens krafter för att behålla makten, trots att hela kungariket hotar att rämna på kuppen. Ändå lyckas vi i det offentliga samtalet bara prata om köttfria dagar och bussen till jobbet. Det är alltid i det sista ledet, hos konsumenten, som fokus hamnar, och där dör hela frågan. Men det är om systemet vi måste tala och mot systemet vi måste ta kampen. Varje åtgärd vi måste göra kommer att ske i kamp mot kapitalet, till skada för systemet. Det är en insikt för hela vänstern att omfamna. Man behöver inte kalla det ekosocialism, men en hållbar värld kan bara finnas bortom kapitalismen. Ekologi är i sitt väsen antikapitalistiskt.

Röster om FN:s klimatrapport

Per Leander

Internationalen 12/10 2018

- **Uppvärmningen måste stanna vid 1,5 grader**
- **Vi har knappt tio år på oss enligt 91 forskare**

På måndagen publicerade FN en ny klimatrapport som tagits fram av 91 forskare som menar att koldioxidutsläppen måste minska ännu snabbare än vad som tidigare har sagts, om vi ska kunna undvika en katastrofal global uppvärmning som kommer få förödande konsekvenser för människor, djur och natur. Rapporten visar att vi redan har nått 1 grads uppvärmning och

med nuvarande takt går mot 3 grader vid sekelskiftet.

Dessutom har de globala utsläppen börjat öka igen, efter att inte ha rört på sig 2015-2016. Vi har nu knappt 10 år på oss att vända denna utveckling, varnar rapportförfattarna, som menar att det krävs förändringar ”utan motstycke” för att få ned utsläppen med 45 procent till 2030 och noll utsläpp 2050 och därmed ens ha chans att nå 1,5-gradersmålet.

– Rapporten visar att det fortfarande är möjligt att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader, men tydliggör samtidigt hur allvarligt läget är. Utsläppsminskningen inom det närmaste årtiondet är helt avgörande för att klara målet. Läget är akut. Det går inte längre att skjuta de avgörande besluten framåt i tid, säger Johanna Sandahl, Naturskyddsföreningens ordförande, i ett pressmeddelande.

– För Sveriges del behöver utsläppen nå noll senast 2030. För att det ska lyckas måste ansvariga politiker snarast besluta om ett förbud mot att använda fossila bränslen efter 2030 och fasa ut de klimatskadliga subventionerna, säger hon.

En konsekvens av klimatförändringarna kan bli att en stor del av jordens befolkning måste lämna de platser de bor på idag till följd av torka eller översvämningar.

– En halv grad spelar stor roll för 100-tals miljoner människor som kan tvingas fly från klimatförändringarnas effekter, säger EU-parlamentariker Linnéa Engström (MP) i en kommentar till rapporten.

– Klimatförändringarna påverkar oss alla genom extremväder, artdöd och havsnivåhöjningar. Ingen kommer undan. Därför måste världens regeringar använda den här rapporten som underlag och öka takten på att minska utsläppen, säger Linnéa Engström.

Först kommer det dock vara de fattigare länderna vid ekvatorn som drabbas hårdast. Därför måste de rikare länderna hjälpa dem med klimatomställningen, menar bland andra Anna Axelsson från biståndsorganisationen Diakonia.

– Arbetet för att minska fattigdom och för en hållbar utveckling går hand i hand med klimatanpassning och utsläppsminskningar i många fall. Vi ser redan hur effekter av klimatförändringarna drabbar människor som lever i fattigdom alla hårdast, därför är det viktigt att agera så att de sociala och ekonomiska konsekvenserna blir så små som möjligt, säger Anna Axelsson.

– Alla åtgärder som vidtas för att möta klimatförändringarna måste planeras och genomföras med respekt för mänskliga rättigheter och på ett sådant sätt att de främjar fattigdomsbekämpning, jämställdhet och social och ekonomisk hållbarhet, vid sidan av utsläppsminskningar.

I dagarna har det också kommit en annan rapport som visar att enbart 100 av världens storföretag ligger bakom över 70 procent av de fossila utsläppen sedan 1988, skriver The Guardian. Att dagens produktionsätt på ett eller annat sätt måste förändras är därmed uppenbart.

– Ny forskning visar att det finns en stor potential att minska de ekonomiska kostnaderna om den globala uppvärmningen begränsas till 1,5 snarare än 2 grader. Det krävs nu akuta, ambitiösa och integrerade politiska insatser för att hejda den globala uppvärmningen, säger Luis Mundaca som är en av IPCC rapportens huvudförfattare och professor i policyanalys vid Internationella miljöinstitutet, Lunds universitet.

– Vi måste sluta investera i en ett fåtal problemsektorer och i stället satsa på alla de resurseffektiva och cirkulära innovationer och affärsmodeller som kan lösa detta. Detta gäller såväl för utsläpp från transporter, industrier, energiproduktion, som byggnader, städer, skog, jordbruk och mat. Sverige och EU har både stort ansvar och stora möjligheter att gå före i detta klimatarbete, säger Stefan Henningsson på Världsnaturfonden WWF.

Den miljöpartistiske EU-parlamentarikern Max Andersson är dock skeptisk till om storföretagen frivilligt kommer att finna sig i en omställning, och hänvisar till ett läckt dokument som visar att näringslivsorganisationen Business Europe strävar efter att undvika höjda och bindande klimatmål i EU.

– Om det var någon som tvivlade på vad för slags klimatpolitik de europeiska storföretagen vill se från EU finns nu svaret svart på vitt: så lite som möjligt. Är de svenska företagen som ofta talar om sitt goda miljöarbete verkligen överens med Business Europe, säger Max Andersson.

– Klimatkrisen är ett faktum. I det läget kan vi inte tillåta storföretagen att bromsa EU:s klimatambitioner. Vi behöver skärpa reglerna för lobbyister så att de som tjänar pengar på att fortsätta släppa ut växthusgaser inte längre kan vattna ur EU:s klimatpolitik och äventyra allas vår framtid.

Trump inser klimatproblemen men struntar fullkomligt i dem

Branko Marcetic

Internationalen 12/10 2018

- **USA:s ekonomiska maktbaryare var klimatförnekare in i det sista**
- **Nu börjar Trumpadministrationen erkänna klimatproblemen**
- **Men eliten vägrar göra något, då det ändå kan vara för sent**

När det gäller en skrämmande dystopisk verklighet är det svårt att slå vår världs nuvarande kombination av extrem rikedom och inkomstskillnader med en nära förestående ekologisk kollaps som helt ignoreras av de vid makten. Men det kan alltid bli värre.

Om till exempel den rika och mäktiga härskande eliten i världens enligt många förmenande enda återstående supermakt medgav att det är sant att världen står inför en miljökatastrof, men beslutade att de helt enkelt inte bryr sig? Om denna lilla men mäktiga nihilistiska sammanväjning, efter att under årtionden ha förnekat problemet och vägrat att göra något åt det, bestämde att det nu helt enkelt var för sent att göra något, och att de hellre slukade världens rikedomar och resurser under mänsklighetens skymning för att få sitt livs höjdpunkt innan allt rasar ihop?

Skrämmande, men det verkar vara dit vi är på väg.

För en tid sedan publicerade Washington Post ett reportage om Trumpadministrationens utkast till uttalande om miljökonsekvenser, som utfärdades i juli av Nationella motorvägsnätets säkerhetsförvaltning (NHTSA). Konsekvensrapporten gjorde ett häpnadsväckande antagande: att planeten, utifrån vår nuvarande utveckling, kommer att ha värmts upp 7 grader Fahrenheit (omkring 4 grader Celsius) i slutet av seklet, ett undergångsscenario där ekosystem skulle förstöras, städer hamna under vatten och miljarder människor dö över hela världen, kanske till och med leda till en gradvis utrotning av hela mänskligheten.

Konsekvensrapporten gjorde också ett till och med ännu mer förbluffande antagande: att detta nästan säkert kommer att hända, så att det knappast är någon idé att göra något åt det.

Rapporten var tänkt att rättfärdiga Trumps beslut i juli att frysa Obamas normer för bränsleeffektivitet hos bilar och lätta lastbilar. Dessa normer kunde "ensamma" inte uppnå de utsläppsminskningar som behövs så förtvivlat, sa den, så Trumps beslut att överge dem var riktigt. Den fortsatte med att hävda, att det för att förhindra den klimatkatastrof den förutspår "krävs att ekonomin och fordonsflottan skulle behöva minska användningen av fossila bränslen avsevärt, vilket för närvarande inte är teknologiskt rimligt eller ekonomiskt genomförbart." Det är för svårt, så vi gör oss inte besväret.

Det koteri av högerradikaler som leder Trumpadministrationen ska inte längre anklagas för att vara klimatförnekare. Som Washington Post själv påpekar har administrationens

myndigheter lagt fram många rapporter som visar att klimatförändringarna är skapade av människan och ett hot. Vita huset har lagt upp en strategi för hur man ska avfärda detta hot, och valt att helt enkelt "ignorera" det. Administrationen har också skurit ner på finansieringen av forskning om de globala klimatförändringarna, beordrat sina vetenskapsorgan att ignorera klimatförändringarna, raderat klimatdata från regeringens webbsidor, och vidtagit många andra åtgärder för att kväsa vetenskaplig forskning och utbildning. Och nu detta.

Detta är inte handlingar från en grupp människor som tycker att de intellektuellt har rätt. Washington Post kallar det bevis på "djupa motsättningar" och "inkonsekvenser" i administrationens sätt att närma sig frågan om klimatförändringar.

Det är alldeles för generöst. Det är inte klimatförnekande, det är klimatnihilism.

Precis som när Exxon Mobil snubblade över bevis på av människan skapade klimatförändringar på 1980-talet men valde att vilseleda allmänheten om det i flera decennier, så att de kunde fortsätta att tjäna så mycket pengar som möjligt, har de mäktiga radikaler som sköter Trumpadministrationen, efter att i flera decennier ha gjort allt för att förhindra handlingar i denna fråga, i grund och botten beslutat att världen är bortom räddning. "Analysen antar att planetens öde redan är förseglat", som Washington Post framställer det.

Tanken att denna världsuppfattning har infekterat en liten men mäktig sammansvärjning i den amerikanska härskande eliten är något nytt – och skrämmande. Att medvetet blunda för vetenskapliga bevis för profitens skull är en sak. Att räkna med att skeppet kommer att sjunka oavsett, så att man lika väl kan ha det bra på vägen ner, är en annan.

Översättning: Göran Källkvist. Artikeln tidigare publicerad i *Jacobin Magazine*.

Fjärde internationalens ekologiska kommission: "Vår planet och våra liv är värda mer än deras profit"

Uttalande

Internationalen 12/10 2018

Föga överraskande bekräftar IPCC:s specialrapport om den globala uppvärmningen upp till 1,5°C att effekterna på det av människan skapade klimatet är enorma och har underskattats både socialt och vad gäller miljön.

Den uppvärmning på 1°C som vi redan upplever räcker för att orsaka stora tragedier: värmeböljor utan motstycke, orkaner, översvämningar, rubbningar av glaciärer och istäcken. Det ger en uppfattning av vad som väntar oss om inte den uppvärmning som människan har orsakat stoppas så snart som möjligt. Det är inte längre möjligt att förhindra en katastrof, men det är fortfarande möjligt och nödvändigt att begränsa den så mycket som möjligt.

Rapporten lämnar inga tvivel: en uppvärmning på 2°C skulle få mycket allvarigare konsekvenser än den uppvärmning på 1.5°C som togs med i Parisavtalet (under påtryckningar från små östater, de minst utvecklade länderna, vetenskapsmän och miljörelsen). Enligt den senaste forskningen kan tröskeln för en "växthusplanet" till och med utlösas vid 2°C. Allt måste göras för att säkerställa att denna gräns på maximalt 1.5°C respekteras.

IPCC:s rapport bedömer att det kommer att bli en oerhörd utmaning, om inte till och med omöjligt, även med massiv användning av "negativa utsläppstekniker" och geoengineering.* Rapporten talar därför om ett scenario med "tillfälligt överskridande" som ska kompenseras av en nedkylning under andra halvan av seklet, tack vare dessa teknologier.

Detta scenario är mycket farligt. Situationen är faktiskt så allvarlig att ett tillfälligt överskridande kan räcka för att orsaka storskaliga, icke linjära och oåterkalleliga förändringar, som plötsliga sönderfall av stora delar av istäcket på Grönland och Antarktis, vilket skulle leda till en höjning av havsnivån med flera meter. Dessa förändringar skulle kunna utlösa en kaskad av återkopplingar och kasta in jordens system i en skenande klimatförändring.

Dessutom är de teknologier som övervägs hypotetiska och deras effekter skulle kunna bli mycket negativa.

”Varje ton koldioxid som inte släpps ut räknas”, säger vetenskapsmännen. Varje ton räknas förvisso. För att rädda klimatet måste allt fossilt bränsle stoppas så fort som möjligt och fullständigt. Varför räknar då inte experterna utsläppen från produktionen och konsumtionen av onyttiga eller skadliga saker – som vapen – eller löjliga internationella transporter av varor som bara tjänar till att maximera de multinationella företagens profiter?

Som en omedelbar åtgärd för att minska utsläppen från internationella transporter skulle det kunna införas en progressiv skatt på fossilt bränsle som används vid internationell sjöfart och transporter. Skatteintäkterna skulle kunna omfördelas till det globala Syd via den Gröna klimatfonden.

I grund och botten kräver en strategi som på allvar syftar till att inte överskrida 1.5°C att all onödig eller skadlig produktion avskaffas, och att industriella storjordbruk överges till förmån för lokal jordbruksekologi (som kan binda enorma mängder koldioxid och samtidigt tillhandahålla bra mat till alla). Men det innebär att man måste bryta med den kapitalistiska lagen om profit. Problemet är att denna lag är central för de scenarier över samhällsutvecklingen som ligger till grund för planeringen. IPCC:s femte rapport säger i svart på vitt: ”Modellerna förutsätter fullt fungerande marknader och ett konkurrenskraftigt marknadsskick.”

IPCC:s sakkunskap är avgörande när det handlar om att bedöma det fysiska fenomenet klimatförändringar. Å andra sidan påverkas dess stabiliseringsstrategier av att forskningen är underställd de kapitalistiska kraven på tillväxt och profit. Det är huvudsakligen dessa krav som bestämmer scenariot med ett tillfälligt överskridande på 1.5°C med bibehållen kärnkraft och användning av negativa utsläppstekniker och geoengineering.

IPCC:s rapport om 1.5°C kommer att ligga till grund för förhandlingarna vid COP24. De är tänkta att minska klyftan mellan de maximala 1.5°C som bestämdes i Paris och de 2.7-3.7°C som beräknas på grundval av de nuvarande nationellt bestämda bidragen. Men kapitalisterna och deras politiska representanter har foten på bromspedalen: för dem är det inte fråga om att lämna kvar fossila bränslen i marken; fråga om att bryta med nyliberalismen, införa livsmedelssuveränitet, socialisera energisektorn för att planera snabbast möjliga övergång till 100% förnybara system, genomföra en verkligt rättvis övergång och klimaträttvisa. Tvärtom: det är en stor risk att de i högsta grad hypotetiska negativa utsläppsteknikerna kommer att utnyttjas som förevändning för att ytterligare försvaga målen för utsläppsminskningarna. ”Varje ton koldioxid som inte släpps ut räknas”. Men vem räknar, utifrån vilka sociala prioriteringar, till förmån för vilka behov, bestämda av vem och hur? Under ett kvarts sekel nu har kapitalisterna och deras regeringar gjort beräkningarna, i trots mot en verklig demokrati. Resultatet är välbekant: mer ojämlikhet, mer förtryck och utsugning, mer miljöförstöring, mer markrofferi och beslagtagande av resurser av de rika ... och ett större klimathot än någonsin. Det är hög tid att ändra på spelreglerna.

En stark världsomfattande mobilisering av miljö-, fackliga, bonde-, feministiska rörelser och rörelser bland ursprungsbefolkningarna är nödvändiga och brådskande. Det räcker inte längre med att vara ilsken och sätta tryck på beslutsfattarna. Vi måste resa oss, bygga en gemensam kamp, gå ut på gatorna i miljontals och tiotals miljoner, hindra investeringar i fossila bränslen, stoppa markrofferi och militarism, aktivt investera i stöd till lantbrukare, lägga grunden till en samhällelig praktik som inte bestäms av kapitalismens ramar... Klimatfrågan är en mycket viktig social fråga. Bara de utsugna och förtryckta kan ge svar i linje med sina intressen. Ekosocialism eller barbari: det är de alternativ som blir alltmer uppenbara. Vår planet, våra liv, livet själv, är värt mer än deras profiter!

Fjärde internationalens ekologiska kommission, 8 oktober 2018.

Översättning: Göran Källqvist

Offensiv

Klimatkrisen – en systemkris

Per Olsson

Offensiv 10/10 2018

Det krävs en genomgripande systemförändring för att vända utvecklingen och stoppa den globala temperaturökningen, larmar IPCC (FN:s klimatpanel) i sin specialrapport om effekter av en global uppvärmning på 1,5 grader. Och det brådskar.

Om inte uppvärmningen stoppas kommer hundratals miljoner människor att tvingas fly. (foto: AusAID / Flickr CC)

Den globala medeltemperaturen har redan stigit med 1 grad sedan kapitalismens genombrott i slutet av 1800-talet. Denna temperaturökning märks bland annat i mer extremväder, stigande havsnivåer och minskande havsis i Arktis, skriver IPCC och varnar för att varje tiondels grad riskerar att allvarligt förvärra klimat- och miljökrisen.

IPCC varnar också för att en temperaturökning på 2 grader skulle få betydligt värre följder än vad som tidigare förutspåts med kollapsande matförsörjning och delar av världen som görs obeboelig. Det är detta mardrömsscenario som kommer allt närmare. Nuvarande trender och politik pekar mot att den globala temperaturen ökar med katastrofala 3-4 grader till år 2100.

År 2015 lovade världens regeringar att med hjälp av frivilliga klimatåtgärder hålla den globala uppvärmningen under 2 grader, men helst under 1,5 grader jämfört med förindustriell tid.

”När de frivilliga åtgärderna läggs samman hamnar vi på en temperaturhöjning på över 3 grader. Och om länderna inte gör vad de lovat i sina planer, utan fortsätter som idag, landar vi på 4–5 grader”, skriver Göran Sundqvist, professor i vetenskap- och teknikstudier och verksam vid CICERO (Center for International Climate Research, Oslo) på DN Debatt den 8 oktober.

Utsläppen av koldioxid måste minska med 40 procent från 2010 års nivåer till år 2030, och sedan nå nollnivåer vid 2050, menar IPCC och efterlyser drastiska åtgärder för att bryta dagens utveckling som går i helt fel riktning. Om utsläppen fortsätter ligga på samma höga nivå som idag kommer uppvärmningen mycket snart att nå 1,5 grader, kanske så tidigt som inom 12 år (2030).

IPCC efterlyser en historisk systemförändring, men ger inget svar på den avgörande frågan: Vilken systemförändring och hur? Istället hoppas man på inomkapitalistiska, icke-systemförändrande åtgärder som att det i framtiden ska bli möjligt att ”fånga in” koldioxid, vilket är en riskfylld utopi.

År 2017 ökade de globala utsläppen på nytt, vilket medförde den hittills högsta nivån av koldioxidutsläpp. Fortfarande står de fossila bränslena för 80 procent av den globala energianvändningen. Bakom den fortsatta och ökande användningen av kol, olja och naturgas finns de 100 storbolag som enligt den brittiska tidningen The Guardian stått för 71 procent av världens utsläpp av växthusgaser sedan 1988.

De europeiska storbolagen hävdar att EU:s ambition att minska utsläppen med minst 40 procent till år 2030, som i bästa fall begränsar uppvärmningen till 3 grader, egentligen är för ”ambitiös” och lobbar för mindre regleringar än nu.

Kapitalismens upptrissade och kortsiktiga vinstjakt, marknaden och den nyliberala politiken dödar planeten. Den antikapitalism som i allt högre grad genomsyrar den globala klimatkampen visar vägen framåt. Klimat- och miljökrisen kräver en masskamp för revolutionära hållbara förändringar och demokratisk planering baserat på samhällsägande av storbolag, banker, jord och andra resurser.

Proletären

Lägg inte klimatansvaret på oss konsumenter – politikerna måste agera

Ledarredaktionen

Proletären 11/10 2018

Det finns massor att göra för att hindra klimatförändringarna. Men då måste marknadstänket ut.

Det är inte omöjligt att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. Men det kräver aldrig tidigare skådade ansträngningar i hela samhället. Det slog FN:s klimatpanel, IPCC, ordförande Hoesung Lee fast efter att deras rapport om klimatläget just nu släpptes i veckan.

För att undvika en klimatkollaps får jordens medeltemperatur inte stiga mer än 1,5 grader jämfört med den medeltemperatur som rådde innan industrialiseringen, runt 1850. Ska det lyckas måste utsläppen snabbt ner till noll.

Det som står på spel är mänsklighetens säkerhet och vår tillgång till mat och vatten. Det handlar om hundratals miljoner människors möjlighet att leva, arbeta och få tillgång till livsmedel och vatten, eftersom extrema väderkatastrofer, torka, översvämningar och bränder blir betydligt vanligare vid temperaturökningar.

Att skjuta upp nödvändiga åtgärder innebär att målet att begränsa temperaturstegringen till 1,5 grader inte kommer att kunna hållas. Klimatpanelen framhåller att utsläppsminskningar är nödvändiga i alla samhällssektorer men att det inte räcker med enbart tekniska lösningar. De skriver att det också krävs omfattande livsstilsomställningar.

Men miljö- och klimatfrågan kan inte reduceras till en fråga om konsumentmakt. Svenska politiker fränsäger sig gärna sitt ansvar och lägger över det på oss konsumenter. Visst kan vi

som enskilda göra en del genom ändrad livsstil men då måste vi få förutsättningar att göra det. Utsläppsrätter är också exempel på ”marknadslösningar” som bara inneburit att koldioxidutsläppen fortsatt att öka.

Den gångna sommarens extremvärme, torka och bränder har gett oss en föraning om vad som kan ske om temperaturen stiger. Eftersom 50 procent av våra livsmedel importeras och vi inte längre har några lager av livsmedel, kommer Sverige tvingas köpa både livsmedel och foder på världsmarknaden. Eftersom torkan och bränderna drabbat flera kontinenter kommer livsmedelspriserna att stiga. Jordens fattiga kommer att drabbas av svält, medan folk i rika länder kan äta sig mätta på deras bekostnad. Det ställer rättvisefrågan i klimatåtgärderna i blyxtbelysning.

Sverige måste åter bli självförsörjande på livsmedel. Hela jordbruket måste ställas om. Därför krävs stora satsningar på forskning och investeringar med sikte på en hållbar livsmedelsproduktion som kan återskapa våra lager av livsviktiga råvaror.

Alla miljöåtgärder måste innefatta en rättvisaspekt, även behovet av transporter. Att ha råd med en bil, eller att kunna ta körkort, är en frihet som sannerligen inte innefattar alla. Det måste bli möjligt för de flesta att välja åka kollektivt genom att kollektivtrafiken blir avgiftsfri och att turtätheten ökar. Att istället höja bensinpriset för att minska biltrafiken innebär stora problem för lågavlönade som bor i glesbygd.

För att på allvar minska transporterna på våra vägar måste samhället planeras för det. Då ska vi bygga ut och underhålla järnvägen, inte bygga nya motorvägar. Behovet av långväga transporter måste minska. Produktionen av varor ska därför ske så lokalt och så energieffektivt och miljövänligt som möjligt. Då kan vi inte tillåta att företag flyttar sin produktion till länder där löner och miljökrav är låga.

Kapitalismen, med sitt inbyggda krav på ständig tillväxt, är den stora boven i klimatdramat. Minskar tillväxten hamnar vi en djup ekonomisk kris, där bördorna vältras över på fattiga människor och världens alla arbetare. En solidarisk och rättvis lösning är att hushålla med jordens resurser och fördela dem rättvist.

Ekonomisk utveckling kan användas till att minska arbetstiden, till bra vård, utbildningen och kultur. Sådant belastar inte klimatet och det gör dessutom våra liv rikare. Varor som produceras ska också hålla. Köp-slit och slängsamhället måste därför förpassas till historiens soptipp, tillsammans med det kapitalistiska systemet.

Se även: [FN-dokument: Hållbar utveckling kräver ett nytt ekonomiskt system](#)

Orosmätningar visar att klimat- och miljöfrågor ligger i topp över vad svenskarna i allmänhet oroar sig för. Koldioxidutsläppen fortsätter att öka.

Nästa klimattoppmöte hålls i polska Katowice nu i december. Då måste ländernas regeringar komma överens om hur målen ska uppnås. I en rasande takt närmar vi oss gränsen för hur mycket växthusgaser som totalt kan släppas ut i atmosfären.

Det är nu upp till de rika länderna att visa vägen och ta sitt stora ansvar. Det är de rika länderna, och då framförallt de rika i de rika länderna, som står för de stora utsläppen. Sverige är en av de tio värsta klimatbovarna i världen enligt Världsnaturfonden. Det måste bli ett slut på att framställa Sverige som ett föregångsland.

Ska det kommande klimatmötet ge resultat krävs att fossillobbyisterna, kastas ut från förhandlingarna. De kommer dit som rådgivare, observatörer och ibland till och med som delegater. Det är en skandal att de ens får närvara! Ändå har EU-kommissionen inte lyft ett finger för att stoppa dem.

I dagarna läcktes papper från Business Europe, där Svenskt näringsliv är medlem. Uppdraget är att förhala klimatarbetet genom att ifrågasätta beslutsprocessen och klimatberäkningarna

samtidigt som man kräver ytterligare konsekvensstudier.

Därför krävs ett brett folkligt klimatuppror som tvingar politikerna att frigöra sig från näringslivets kontroll och fatta de nödvändiga besluten. Annars riskerar vi att om tio år att hamna i en situation där omställningen tvingas fram med en mycket kort framförhållning, och till en betydligt högre kostnad för samhället. Eller än värre att jordens temperatur stiger bortom mänsklig kontroll.

Lästips – klimatfrågan

Aktuella artiklar:

[Kritik mot klimatrapport: ”Missar risk för kaos i klimatsystemet”](#) (Aftonbladet 9/10)

Jonathan Metzger: [Katastrof för klimatet \(om nobelpristagaren i ekonomi\)](#) (Aftonbladet 1410)

[Organisationer om klimatrapporten: Alla krafter måste sättas in omedelbart](#) (DN 8/10)

Jannike Kihlberg: [”Åtgärder kan göra att alla får det bättre”](#) (DN 8/10)

[Klimatet måste bli en fråga för alla partier – debatt](#) (GP 13/10)

Fabian Hamnqvist: [Allt extremare väder – nu rusar kostnaderna](#) (SvD 21/8)

[DN och SvD och har många läsbara artiklar om klimathotet, men tyvärr kräver läsning av många av dem prenumeration (man kan dock läsa gratis under 1 resp 2 månader)]

SMHI: [En halv grad gör stor skillnad](#) (om IPCC:s specialrapport)

SVT: [Jordens undergång är här – filmfestivalen fångar upp klimathotet](#)

Bakgrund (äldsta först):

Mark Kilian: [Sandy en förvarning om vad som kommer](#) (2012).

Christian Parenti: [Nästa flyktingkris](#) (2015)

Martin Fahlgren: [Växthuseffekten och upproret i Syrien](#) (2015)

Naturvårdsverket: [En varmare värld – Tredje upplagan](#) (2016, bok som kan hämtas som PDF)

Andreas Malm: [Revolution inför klimatkatastrofen](#) (2017)